

1977 JAN 30  
Népszava  
384.2

244

NEPSZAVA

1977. január 30.

## „Negyedik szektor?” II.

## Hogy kevesebb legyen a visszaadott iparengedély

A KIOSZ építőipari szakosztálya után a vilánszerelő műszerész szakosztályt kerestem fel. **Jakab Sándor** titkár, arról tájékoztat, hogy az elmúlt két évben — a nyugdíjba lépőket leszámítva — a fővárosban 214 főfoglalkozású kisiparos adta vissza a működési engedélyt. Mindenkitől megkérdezik, hogy miért dönt így? A válasz szinte egybehangzó: *magas az adó, a közteher. S inkább vállalatnál, szövetkezetnél helyezkednek el.*

## A főnök a városban van

Megnyomom a kapucsengőt. A picéből kisvártatva feljön egy overallos férfi. Megkérdezem tőle: **L. Gyula?**

— *Nem kérem. És a segédje vagyok.*

— *A főnöke?*

— *A városban van.*

Azt tanácsolja, hogy jöjjenek vissza később, mert munkát csak a főnöke vállalhat fel.

**Sz. József** villanszerelő 1975-ben adta vissza az iparát. Adóköteles jövedelme abban az évben 130 ezer forint volt. Lakásán hiába keresem, vilánszerelési munkákat

## Áldatlan állapot

**G. László** műszerész iparengedélyét 1976-ban adta vissza. Az előző évi adóköteles jövedelmét 68 ezer forintban állapították meg. Jelenleg az egyik vállalat tanműhelyében oktató, csoportvezetői beosztásban. Miért szüntette meg iparát?

— *A műszerész szakmában csak a lakosság részére végzett javító-szerelő munkából megélni, adót fizetni, nehezen lehet — magyarázza. Hozzáteszi — persze, ha közületnek, állami vállalatnak dolgozik az ember, vagy iparcikket is állít elő, egészen más a helyzet.*

*Neki nem sikerült. Megrendelő alig akadt, s ugyan mit kérhet a műszerész kisiparos például konnektor felszereléséért, mosógépalkatrész cse-*

*Hogy valóban ezt is tesszik-e, azt ellenőrizni nincs joguk. Elkérem néhány egykori kisiparosuk címét.*

**L. Gyula** műszerész-esztergályos a peremkerületben lakik. Iparát 1975-ben szüntette meg. Az utolsó év adóköteles jövedelme 222 ezer forint volt. Két segéddel, és egy kisegítővel dolgozott. Kertes házában lakik a peremkerületben. Műhelyét a ház pincéjében rendezte be.

*végez valahol. Csak este tudok vele beszélni.*

Elmondja, hogy azért adta be az ipart, mert túlságosan magasnak találta az adót. Nincs állásban. Maszkeol tovább. Legszívesebben az új társasházak villamosberendezésein dolgozik, ezen a munkán ugyanis lehet keresni.

— *És ha számlát kér valaki öntől — kérdezem.*

— *Ilyen ritkán fordul elő. Akkor adok egyet, s ráírom egyik kisiparos ismerősöm nevét — persze az ő tudtával.*

— *Ellenőrzéstől nem tart?*

— *Ugyan kérem...*

réert? Előfordult, hogy néhány forintos alkatrész után fél napokat futkosott. Ezt sem lehetett bealkumulálnia az árakba.

— *Itt megvan a 3800 forintom tisztán — mondja. — Nekem elég. Kisiparosként sem kerestem többet.*

Amikor **Jakab Sándor** titkárnak elmondtam tapasztalataimat, cseppet sem csodálkozott. Tudja, hogy a kontárkodás **áldatlan állapotokat** teremt az 5 szakterületükön is. Ugyanis a becsületesen dolgozó és adózó kisiparosokat sérti a kontárok jogtalan hasznoszerzése, gyakran szakszerűtlen munkavégzésük, amelyet — ilyen is előfordul — néha valamelyikük nevében végzik.

— *Vannak olyan véle-*

*mények, hogy a kontár végeredményben lakossági szükségletet elégít ki — fejtegeti. — De miképp? És — amit nem szabad figyelembe kívül hagyni — a kontárok számának szaporodása többek közt milyen morális hatással van az adófizető, becsületes kisiparosokra?*

Hová mennek tehát a kisiparosok?

Egy részük valóban munkát vállal. De akadnak köztük, akik folytatják a mesterségüket, **engedély nélkül.** Még csak nem is nagyon titkolják ezt. A „negyedik szektor” — ha lehet ezt a kifejezést használni rájuk — így egyre növekszik a fővárosban. Miképp lehetne ennek gátat vetni? Erről már a **Fővárosi Tanács** ipari főosztályán érdeklődöm.

— *Az a kisiparos, aki beadja az iparát és tovább tevékenykedik, éppen olyan kontár, mint aki főállása mellett javít, szerel*

— *másoknak, pénzért. Becslésünk szerint is egyre nő a fővárosban a kontárok száma. Fellépni ellenük összetett és bonyolult feladat és alapos elemzést kíván — mondja előljáróban **Németh Ferenc** főosztályvezető-helyettes.*

A Fővárosi Tanács a kerületi tanácsok révén szorgalmazza a kontárok ellenőrzését. *Sajnos kevés eredménnyel.* Ugyanis a jelenlegi rendelkezések értelmében az egyszeri tettenérés még nem bizonyíték arra, hogy az illető kontár: *a folyamatossgát kell rábizonyítani.* Ez pedig nem könnyű. Ilyen esetben is legfeljebb 5000 forint a pénzbírság. A tanácsoknak — igaz — jogaikban állana a pénzbírság kiszabása mellett elköszöni a kontár munkaeszközeit, de ez — a főosztályvezető-helyettes legjobb tudomása szerint — még egyszer sem fordult elő.

## Van kiút!

Az ellenőrzés megszigorítása mellett olyan kedvezményeket kell biztosítani azok számára, akik kifejezetten a lakosság részére végeznek javító, szolgáltató munkát, hogy akár az ipar, akár a működési engedély kiváltása számukra ne legyen hátrány. Ezt a célt szolgálja például az ez év elején életbe lépett újabb adókedvezmény, illetve adómentesség. Ez a rendelkezlet még nem érezheti eléggé a hatását. *De remélhető, hogy később egyre több — ma még munkaidő után kontárkodó — szakmunkás vált ki működési engedélyt, már csak azért is, hogy kevésbé legyen kitéve zaklatásnak.*

Ehhez a szándék természetesen még nem elég. Az is szükséges, hogy az a vállalati igazgató, akinek a jogkörébe tartozik a dolgozó ilyen irányú kérésének engedélyezése, ne utasítsa ezt vissza, gyakran indokolatlanul. *Csak rugalmas, értő módszerekkel érhető el, hogy mind több*

*szakmunkás végezzen a lakóhelye környékén javító-szerelő munkát a lakosság részére.*

Egyébként a Fővárosi Tanács az 1976—1977-es években mintegy 54 millió forint támogatást nyújt a lakosság részére dolgozó építő-karbantartó, javító-szerelő, állami, tanácsi vállalatok, valamint szövetkezetek fejlesztésére. *Jut ebből a pénzből a gyorsszolgálat továbbfejlesztésére is, ugyanis az utóbbira van talán a legnagyobb szükség.*

— *Ezek az intézkedések összességükben elősegítik majd a lakosság igényeinek fokozottabb kielégítését és nem lesz gond a kisebb javítások elvégzése sem. Így — és csakis így — jutunk oda, hogy mind kevesebben fordulnak a kontárokhoz, akik minden garancia nélkül, jogilag nem felelősen végzik el a javító-szerelő munkát — mondotta befejezésül a főosztályvezető-helyettes.*

Bán Ernő